

Združene države bodo ščitile ameriški kontinent

Državni podtajnik Welles urgira utrditev prijateljskih odnosov med ameriški republikami v interesu skupne obrambe pred zunanjo agresijo. Washington pripisuje veliko važnost Vseameriški konferenci. Kapitlacija Anglije in Francije pred fašističnimi diktatorji vzmernirja ameriško vlado

Washington, D. C., 7. nov. — Državni podtajnik Summer Welles je včeraj v svojem govoru po radiu opozoril svet, da so Združene države pripravljene ne samo na svojo obrambo, temveč bodo priskočile na pomoč vsaki državi na ameriškem kontinentu, če ji bo pretela nevarnost sovražnega napada. Svoj govor, v katerem je urgiral solidarnost med ameriški republikami, je naslovlil državam Južne Amerike.

“Teritorialna nedotakljivost in svoboda posameznika zavisita v prvi vrsti od tesnih prijateljskih odnosov med ameriški republikami,” je rekel Welles. “Kot narod bomo gledali, da ne bodo samo Združene države varne pred zunanjo agresijo, temveč vse ameriške republike. Te republike so pred dvema letoma na svoji konferenci slovesno poudarile, da bodo skupno nastopile proti vsaki sili, ki bi ogrozila njih varnost. V tem momentu, ko vidimo, da se na drugi strani Atlantika razširja doktrina sovražstva in ogroža civilizacijo, je solidarnost držav na ameriškem kontinentu potrebna.”

Welles je v svojem govoru omenil Vseameriško konferenco, ki se prične 9. decembra v Limi, Peru. Dejal je, da bo ta konferenca z ozirom na sedanjo svetovno situacijo silne važnosti. Ameriški delegaciji bo najbrž načeloval državni tajnik Cordell Hull.

Washington, D. C., 7. nov. — Washington ob dvajsetletnici končanja svetovne vojne skrbno opazuje razvoj nove vojne v Evropi, nekrvave vojne, v kateri sta Anglija in Francija doživeli velike poraze, dočim sta Nemčija in Italija triumfirali. Pod pritiskom Rima je Chamberlainova vlada zadnji teden priznala podjarmljenje Abesinije po Italiji. Nekaj tednov prej sta Anglija in Francija poklonili suške distrikte nemškemu diktatorju Hitlerju in sankcionirala razkosanje češke republike.

Washington pričakuje nadaljnje poraze, kapitlacije takozvanih demokratičnih držav, pred fašističnimi diktatorji. Nemčija in Italija še nista zadovoljni. Njun tek se je po zmagi v Monakovem povečal in zahtevali bosta nadaljnje koncesije.

Opazovalci evropske situacije napovedujejo, da bo monarkovski “mir” kratke trajnosti. Anglija in Francija, kakor vse kaže, se bosta še umikali pred fašistično agresijo. Hitler še vedno ponavlja zahtevo, da mora Nemčija dobiti nazaj kolonije, ki jih je izgubila v svetovni vojni. Ali jih bosta Anglija in Francija vrnil, je še vprašanje.

Ob prvi obletnici premirja je bila Nemčija osamljena. Stiri-letna vojna jo je izčrpala in ukloni-tila se je morala zaveznikiškim državam — Angliji, Franciji, Ameriki in Italiji. Danes, po dvajsetih letih, je slika drugačna. Nemčija, Italija in Japonska so v enem taboru, dočim je bila nemška Rusija potisnjena z evropskega pozorišča. Izmed šestih vesil, ki so se borile proti Nemčiji, sta samo še Anglija in Francija v enem taboru. Nemški diktator je požrl Avstrijo, okupiral Sudetako s privoljenjem Anglije in Francije. Ogrska je pod Hitlerjevo dominacijo, Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija in Turcija pa se ozirajo na

Nemčija mora biti na straži!

Hitler spet napadel
demokratske države

Weimar, Nemčija, 7. nov. — Diktator Hitler je včeraj omenil stanje, ki mora biti doseženo predno se bo Nemčija odločila za razorožitev. V svojem govoru v tem mestu je dejal, da je Nemčija pripravljena na razorožitev le pod pogojem, da države, ki naglašajo potrebo razorožitve, prenehajo z vojno agitacijo. “Dokler bodo samo govorile o razorožitvi, zaeno pa dovoljevale vojno agitacijo, lahko domnevamo, da nam hočejo le odvzeti orožje in potisniti Nemčijo v položaj, v kakršnem se je nahajala 1. 1918,” je rekel diktator. “To se je enkrat zgodilo, toda mi bomo gledali, da se ne bo nikdar več.”

Hitler je govoril pred veliko množico in ponovno napadel demokratske vladne sisteme in nekatere diplomate, ki podžigajo vojno. Vzel je zlasti na piko Arthurja Greenwooda, voditelja angleških laboritev, ki je v parlamentu urgiral uničenje nacijske Nemčije in fašistične Italije. “Razume se, da jaz ne morem prepričati, da ne bi ta mož postal načelnik angleške vlade na podlagi sistema, ki prevladuje v Angliji, lahko pa garantiram, da on ne bo uničil Nemčije,” je dejal Hitler. “Fraze o miru se lepo slišijo, toda jaz ne zaupam onim, ki jih izrekajo. Nemčija mora biti vedno na straži. Onim, ki trdijo, da Nemčija ne respektira pogodb, moram povedati, da je bila najvažnejša pogodba vseh časov, vse, kar je ameriški predsednik Wilson obljuboval v svojih štirinajstih točkah predno je Nemčija odložila orožje, pogazena.”

Kooperacija med Jugoslavijo in Rumunijo

Bukarešta, 7. nov. — Rumunski kralj Karol in knez Pavel, regent Jugoslavije, sta dosegla sporazum o vseh glavnih vprašanjih na konferenci, ki se je vršila v kraljevi palači. Uradni komunikacije pravi, da sta se predstavnik obeh držav izrekla še za bolj tesno kooperacijo med Rumunijo in Jugoslavijo kot je bila doslej.

Potres zamajal severno Japonsko

Tokio, 7. nov. — Potres je napravil veliko škodo ob severno-vzhodnem obrežju. Prizadeta so mesta in vasi ob 300 milj dolgi črti ob obrežju. Komunikacijske zveze so bile pretrgane v več krajih. Koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih, še ni znano.

Berlin in Rim. Poljska se je še prej odtujila od Francije in se zvezala z Nemčijo. Vse to pomeni, da se bo pohod fašizma nadaljeval v Evropi in da bo skušal raztegniti svoj vpliv tudi na ameriški kontinent. To možnost vidijo v Washingtonu in ta je vzrok, da hoče Amerika utrditi prijateljske odnose z republikami na kontinentu, ki naj bi preprečili zunanjo agresijo.

Japonski list grozi Ameriki

“Roke proč od
Kitajske,” je svarilo

Tokio, 7. nov. — List Koku-min, glasilo japonske armade in skrajno nacionalističnih elementov, svari, da bo Japonska podzela odločne korake, če bo ameriška vlada skušala vzdržati pogodbo devetorice. List se norčuje iz izjave ameriškega državnega tajnika, ki jo je podal zadnji petek in v kateri je naglasil, da je stališče Amerike napram obstoječim pogodbam, ki se tičejo Daljnega vzhoda, nespremenljivo. Ta izjava, pravi list, je bila podana pod pritiskom angleških mahinacij.

Glasilo japonskih militaristov piše, da bodo ameriške ekonomike reprisalije proti japonski dominaciji Daljnega vzhoda prinesle nesrečo Rooseveltovi administraciji. Če se bo Amerika vmešavala v kitajski problem, bo izzvala pejevoljo svojega ljudstva, ki je proti intervenciji na Daljnem vzhodu.

Svarilo je zaključeno s pozivom, naj Amerika drži roke proč od Kitajske, poleg tega pa vsebuje grožnjo, da Japonska ne bo upoštevala pogodb, ki ščitijo ameriške trgovinske interese na Daljnem vzhodu. Japonska je takoj po izjavi ameriškega državnega tajnika informirala svet, da je njen cilj ekonomska, finančna in kulturna dominacija Daljnega vzhoda.

Nov rekord v neprestanem poletu

Iz Egipta v
Avstralijo v 47 urah

London, 7. nov. — Poročilo iz Sydneyja, Avstralija, se glasi, da so tri angleška vojaška letala dosegla nov rekord v neprestanem poletu iz Ismalije, Egipt, v Avstralijo. Razdaljo 7162 milj so preletela v 47 urah in petih minutah.

Prejani rekord so imeli trije ruski letalci, ki so poleteli iz Moskve preko severnega tečaja v Ameriko. Pristali so v San Jacintu, Cal., 14. julija preteklega leta. Razdalja med tem mestom in Moskvo je 6306 milj.

Devet vojaških častnikov je bilo v angleških letalih, ki so danes jutraj pristala v bližini Port Darwina, Avstrija. Neprestani polet je organiziral in vodil O. R. Gayford, član letalskega štaba. Povprečna brzina je bila 140 do 150 milj na uro.

slinli deževnih naliživ poplavlila bogato poljedelko pokrajino Seto.

POLOM FAŠISTIČNE OFENZIVE NA VZHODU

Lojalisti odbili naskoke
na svoje pozicije

NAPAD NA ANGLEŠKI PARNIK

Hendaye, Francija, 7. nov. — Nepričakovana protiofenziva španskih lojalistov je ustavila fašistično ofenzivo, katere cilj je bil okupacija ozemlja na desni strani reke Ebre v vzhodni Španiji. Ofenziva je bila ustavljena po ljuti bitki, ki se je vršila ob izlivu potoka Benisneta v reko Ebro. Vladne čete so odbile vse naskoke na svoje pozicije in vrgle sovražnika nazaj. Lojalistična protiofenziva se je pričela včeraj jutraj, ko sta se dve fašistični koloni združili in pričeli prodirati proti Mora de Ebru. V bitki, ki je sledila, sta obe strani utrpeli velike izgube. Fašisti so se po porazu umaknili v gorovje Caballos.

Madrid, 7. nov. — Tri osebe so bile ubite in osem je bilo ranjenih v fašističnem letalskem napadu na Kartageno. Letalec so vrgli več bomb tudi na druga španska mesta ob obrežju.

Emden, Nemčija, 7. nov. — Fašistična križarka Ciudad de Alicante je privedla španski tovorni parnik Rio Mira v to nemško pristaniško mesto. Parnik so fašisti zasegli, ko se je nahajal na Severnem morju. Vsi člani posadke so bili aretirani, toda nemške pristaniške oblasti niso dale nobenih informacij o incidentu.

Madrid, 7. nov. — Poročilo španske vlade javlja fašistični napad na angleški tovorni parnik Eleni. Dve bombi sta treščili na krov parnika, ko so fašisti bombardirali špansko pristaniško mesto Aguilas.

Politični izgredi na Filipinih

Manila, Filipinsko otočje, 7. nov. — Predsednik Manuel Quezon je postavil dve provinci pod vojaško vlado v zvezi z vročo volilno kampanjo, ki je izzvala izgrede v nekaterih krajih. V Caviti so bile tri osebe težko ranjene v političnih izgredih. Vojaške čete so bile poslone v mesta Norte, Ilocos Sur in Abra.

Francoski levičarji kažejo roge

Pariz, 7. nov. — Agresivna levičarska opozicija je prvič po več tednih demonstrirala svojo moč. Komunisti in socialisti so napovedali boj vladni premijeri Dalaudierja, če bo skušala uničiti socialno in delavsko zakonodajo, ki je bila sprejeta, ko je bila vlada ljudske fronte na krmilu.

Moskva poziva na boj proti fašizmu

Sovjetska unija se
ne boji nobenega
sovražnika

Moskva, 7. nov. — Jurij Dimitrov, tajnik komunistične internacionale, je naslovil poziv proletarcem po vsem svetu, naj strnejo svoje vrste in odločno nastopijo proti reakciji v svojih državah in fašistični agresiji. Poziv je objavila Pravda, glasilo komunistične stranke, na predvečer proslave obletnice boljševiške revolucije.

Dimitrov v svojem pozivu opozarja na vojne dogovore med fašističnimi diktatorji in imperialističnimi klikami v Angliji in Franciji. “Pacifistične deklaracije ne bodo ničesar dosegale,” pravi Dimitrov. “Potrebna je aktivna opozicija proti oboje fašizmu. Ljudstva morajo pokazati fašizmu okovano pest. Reakcionarna burževazija v Angliji in Franciji je dala Hitlerju izredno ugodno strategično pozicijo. Če se delavci ne bodo dvignili, bo Nemčija napadla Ogrsko prihodnjopomlad, podjarmila Jugoslavijo, Poljsko, Rumunijo, Bolgarijo, Francijo, Belgijo, Holandsko, Dansko in Švico v svojih pripravah, da udari po Sovjetski uniji 1. 1941.”

Istočasno je Vekoslav Molotov, načelnik sveta ljudskih komisarjev, v svojem govoru pred veliko množico, ki se je zbrala v gledališču Bolšoj, izjavil, da Stalinova Rusija stoji trdno kot skala kljub monarkovskemu sporazumu, ki so ga sklenili premierji Anglije, Francije in Italije s Hitlerjem. “Druga svetovna vojna je že v teku in razteza se od Gibraltarja do Šanghaja,” je rekel Molotov. “Ampak sovjetska Rusija je močna in pripravljena vrniti vsak udarec, ki pride z vzhoda ali zapada, z dvema udarcema.”

Molotovov govor v gledališču so poslušali Stalin in drugi visoki sovjetski uradniki. Danes, ko bo Rusija praznovala enindvajseto obletnico boljševiške revolucije, bodo enote rdeče armade korakale mimo Lenineve grobnice na glavnem trgu Moskve, kjer so postavljeni odri, s katerih bodo Stalin in drugi voditelji opazovali parado.

Gibanje kitajskih čet pri Kantonu

Glavno mesto
provinc Hunan
v nevarnosti

Hongkong, 7. nov. — Kitajski vojaški poveljniki poročajo o koncentraciji armade pri Kantonu v zvezi z načrtom protiofenzive, katere cilj je reokupacija tega najbolj važnega mesta v južni Kitajski. Poročilo o koncentraciji potrjuje tudi japonska časopisna agencija Domei. Poveljniki kitajske oborožene sile so dobili instrukcije od generala Kaišeka, naj se pripravijo na vojne operacije.

Kje se Kaišek, vrhovni poveljnik kitajske oborožene sile, nahaja, ni znano. Znano tudi ni, kje se nahaja armada, ki se je umaknila iz Kantonu predno so japonske čete vkorakale v mesto. Japonske čete so raztresene po južni Kitajski. Dve koloni zdaj prodirata proti Wučovu, ki leži ob progi Kanton-Hankov železnice.

Šanghaj, 7. nov. — Japonske čete, ki prodirajo proti jugozapadu, so včeraj zdrobile kitajsko obrambno črto pri Čangšu, glavnemu mestu province Hunan, po okupaciji mesta Tsunjangja. Japonci so vzeli to mesto po vroči bitki, v kateri je bilo več tisoč Kitajcev ubitih.

DETEKTIVSKA AGENTURA IZGUBILA LICENCO

Governer Benson ji odrek
pravico
poslovanja

PROTI RAZBIJANJU
UNI

St. Paul, Minn. — Burnsovi detektivski agenturi je odklenalo v Minnesoti. Governer Benson, farmer-laborit, ji je na podlagi izpovedi prič, ki so nastopile pred senatnim odsekom, ki vodi preiskavo zatiranja civilnih avobodčin, odrekel pravico poslovanja.

Licenca te detektivske agenture je potekla zadnji mesec in governer ima v smislu zakona pravico, da odreče ali obnovi licenco privatnim detektivskim agenturam v državi. Pred enim letom je Benson odrekel licenco Pinkertonovi detektivski agenturi.

“Na bazi pravilne javne politike je administracija proti vsaki obliki špionaže po detektivskih agenturah proti delavskim organizacijam,” je rekel Benson. Glavni cilj, kar pokazuje evidencija, predložena senatnemu odseku, detektivske agenture, je razbijanje legalnih delavskih organizacij. Zelo pazno sem prečital poročilo o izpovedih prič, ki so nastopile pred senatnim odsekom, glede špionskih aktivnosti privatnih detektivskih agentur. Razkritje o stavkolomstvu in špionaži med delavci je glavni vzrok, da nisem hotel obnoviti licence Burnsovi agenturi.”

Benson je citiral izčrpe iz poročila senatnega odseka. Burnsova agentura je označena kot stavkolomska firma. Njeni uradniki so sami priznali, da je prešla v dveh letih skoro četr milijona dolarjev za razbijanje stavk in špionaže med industrijskimi delavci od devetih industrijskih koncernov v Minnesoti.

Njeno delo je bilo špionaža, razbijanje delavskih organizacij, dobavljanje stavkolomcev družbam v času stavk in oboroženih pobojnikov, nasilni napadi na delavake in unijske shode.

Benson zaključuje svojo izjavo, “da so ga dokazi prepričali, da je operiranje Burnsove agenture bilo v prošlosti v škodo ljudstvu in zato ji odreka licenco.”

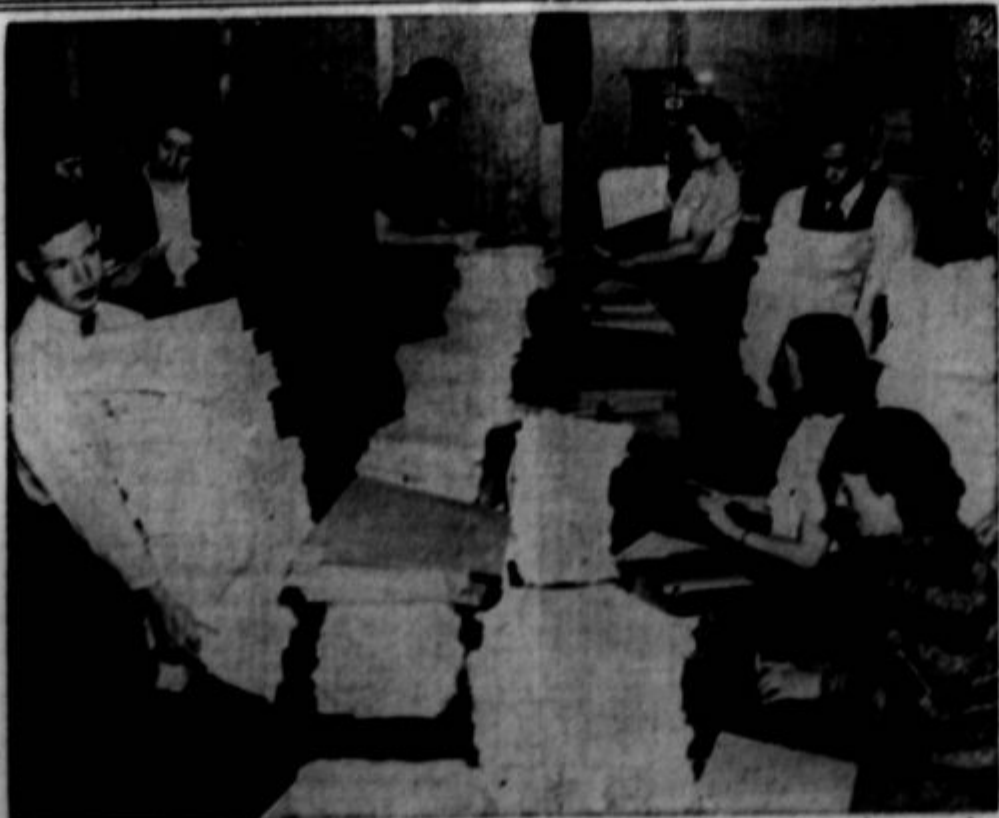
Ogrski regent preuzel češko ozemlje

Budimpešta, Ogrska, 7. nov. — Admiral Nicholas Horthy, ogrski regent, je včeraj formalno prevzel v posedel delež ozemlja, ki ga je Ogrska dobila od Českoslovaške. Jahajoč na belem konju na čelu svoje armade je prekoratil most nad reko Donavo pri Komaromu. Okupacija cone, katero sta zunanja ministra Nemčije in Italije na dunajski konferenci poklonila Ogrski, bo izvedena do četrta. Prebivalci so pozdravili regenta kot kralja.

30 ljudi zgorelo v norveškem mestu

Oslo, Norveška, 7. nov. — Ogenj, ki je nastal v atelju nekega fotografa v času, ko je zabaval svoje prijatelje, je zahteval 30 žrtev. To je bila največja požar na nesrečo v tem mestu v zadnjih letih.

Japonaki letalci so uprizorili več navalov na mesta v provinci Hunan. Bombe, katere so vrgli na kitajsko letališče v Liangšan, so uničile več kitajskih bojnih letal.

Skupina uslužbencev v uradu administratorja federalnega zakona minimalne mezde in maksimalnega delovnika.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Mesečna na Zdravstveno drlivo (izven Chicago) in Kanado
\$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago
in Cileo \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na Inosmetvo
\$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cileo \$7.50 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglaševanja po dogovoru. — Rokopisi dopisov in nenaročenih
članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (člani, po-
vesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo posiljatelju le v sklopih,
če je priložil potrdilo.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts of communi-
cations and undirected articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s listom
PROSVETA
2657-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Swoboda in zaščita

Kako more biti človek svoboden in obenem deležen vseh obstoječih dobrin za popolno uživanje svojega življenja?

To je fundamentalno vprašanje, ki že od pamtiveka muči človeštvo, ampak do danes se je sorazmerno le majhnemu številu ljudi posrečilo, da so to vprašanje rešili. Samo pri njih je postojalo, vsi drugi so nepravilno, tatovi časti, pohlepni in škododelniki.

Ko pa greš mimo hiš, kjer vrabci že leta in leta dvikajo o ljubezenski zgodovini lažitrobent-čev, boš takoj dobil drugačno sliko, in sicer, da čevkači nimajo nikakršnega povoda napadati in blatiti gotove osebe, še manj pa jih obtoževati nekkih dejanj, ki jih niso nikdar izvršile niti imele namen komu delati krivice v privatnih zadevah. Oni sami so krivi razmer, ki so jih privede, da so se znašli v kaši. In to radi tega, ker niso rabili razuma, ne pomiselka in preudarnosti, kam jih njih pot lahko privede. Zagalili so, potem bi pa radi kazali, da je nekdo drugi kriv. Skušaj jim to dopovedati, ampak je bob ob steno. Oni trobijo kar naprej, ker jih v to silni njih zmotna fantazija. Zanje ni pomoči, tolažba jim je "fire water" in ječmenovec, nakar se jim razvije vaa hrabrost in junaštvo. Ako bi šli na kegljišče, bi tiste krogle postale prah v njegovih pesteh.

Eno je, kar zahteva današnja družba vsaj v javnosti. In to je spodobno obnašanje, uljudnost in dostojnost, kadar smo med publiko. Ni nam treba čakati, da pride nov družabni red in nova poštenost, ker je za slednje mesto že sedaj. Tisti, ki mislijo, da se jim je krivica zgodila, bi morali to povedati sodnikom. Kaj brigajo javnost privatne zadeve posameznikov. Če bi o njih ne čitali v listih vsak dan, bi sploh ne vedeli o njih in prizadeti bi bili najbrže srečnejši.

Tako smo na primer čitali v tujaknjih angleških dnevnikih o neki ločitvi zakona, katero je povzročil — komunizem. Smešno ali ne? Ko je žena vložila tožbo za ločitev, je navajala vzrok, da ji je mož usiljeval komunizem in jo vedno nadlegoval, da mora čitati komunistično literaturo. Lahko, da je bil fanatik. Fanatiki so ljudje, ki vedno in povsod trdijo, da le oni so v pravem, vse drugo nič ne velja, ker pri drugih ni poštenosti. Pa si pomagaj. Seveda, potem bo pa pretakal krokodilove solze, tolažil se z raznimi "stimulanti" in dožil vse, da so mu krivi razporeke. Svojo odgovornost bo seveda ignoriral in krivil druge. Kje je pamet? Je ni!

Smešno je tudi, kako nekateri takih možicelnov obrekujejo svo-

Glasovi iz naselbin

Lažitrobentčič
Cleveland. — Poleg trezno mislečih in preudarnih ljudi nas je narava obdarovala tudi s tako zvanimi lažitrobentčiči, ki znajo v svoji bujni domišljiji tako trobiti in zavijati, da celo sebi verjamejo, ko izustijo laž. Javnost navadno oceni njih čevkanje z znanim izrekom: Nekaj je govori, pa sam ne ve, kaj je čevkal. Včasih bi jih rajši nosil kakor poslušal. So pa seveda naduti in vidijo vse napake in pezdire v očeh drugih, svojega bruna pa nikoli ne opazijo, čeprav jim gleda iz ust v podobi obrekovalca brez vsake konkretne podlage. Samo pri njih je poštenost, vsi drugi so nepravilni, tatovi časti, pohlepni in škododelniki.

Ko pa greš mimo hiš, kjer vrabci že leta in leta dvikajo o ljubezenski zgodovini lažitrobent-čev, boš takoj dobil drugačno sliko, in sicer, da čevkači nimajo nikakršnega povoda napadati in blatiti gotove osebe, še manj pa jih obtoževati nekkih dejanj, ki jih niso nikdar izvršile niti imele namen komu delati krivice v privatnih zadevah. Oni sami so krivi razmer, ki so jih privede, da so se znašli v kaši. In to radi tega, ker niso rabili razuma, ne pomiselka in preudarnosti, kam jih njih pot lahko privede. Zagalili so, potem bi pa radi kazali, da je nekdo drugi kriv. Skušaj jim to dopovedati, ampak je bob ob steno. Oni trobijo kar naprej, ker jih v to silni njih zmotna fantazija. Zanje ni pomoči, tolažba jim je "fire water" in ječmenovec, nakar se jim razvije vaa hrabrost in junaštvo. Ako bi šli na kegljišče, bi tiste krogle postale prah v njegovih pesteh.

Eno je, kar zahteva današnja družba vsaj v javnosti. In to je spodobno obnašanje, uljudnost in dostojnost, kadar smo med publiko. Ni nam treba čakati, da pride nov družabni red in nova poštenost, ker je za slednje mesto že sedaj. Tisti, ki mislijo, da se jim je krivica zgodila, bi morali to povedati sodnikom. Kaj brigajo javnost privatne zadeve posameznikov. Če bi o njih ne čitali v listih vsak dan, bi sploh ne vedeli o njih in prizadeti bi bili najbrže srečnejši.

Tako smo na primer čitali v tujaknjih angleških dnevnikih o neki ločitvi zakona, katero je povzročil — komunizem. Smešno ali ne? Ko je žena vložila tožbo za ločitev, je navajala vzrok, da ji je mož usiljeval komunizem in jo vedno nadlegoval, da mora čitati komunistično literaturo. Lahko, da je bil fanatik. Fanatiki so ljudje, ki vedno in povsod trdijo, da le oni so v pravem, vse drugo nič ne velja, ker pri drugih ni poštenosti. Pa si pomagaj. Seveda, potem bo pa pretakal krokodilove solze, tolažil se z raznimi "stimulanti" in dožil vse, da so mu krivi razporeke. Svojo odgovornost bo seveda ignoriral in krivil druge. Kje je pamet? Je ni!

Smešno je tudi, kako nekateri takih možicelnov obrekujejo svo-

Moje nečakinje so pridno brisale prah in se jezile nanj, ker jim je dal toliko nepotrebnega dela.

Pošalil sem se, ne da bi vedele, da se šalim. Rekel sem, da sem že večkrat čital o lepi, gorati državi Coloradu in njenem čistem, zdravem podnebnju. Tudi zdravniki so marsikateremu bolniku svetovali, ako hoče ozdraviti, naj gre v Colorado. In to vse radi čistega in zdravega podnebnja. Sedaj pa, kot vidim, so se vsi lagali. Človeka, če je kolikaj bolan, mora ta prah gotovo umoriti. Začeli so me tolažiti, da ni vedno tako. Boš videl jutri, kako bo že lep dan. Sonce bo sijalo in vesel boš, da si tukaj. No, bomo videli, sem pripomnil.

Poldne je že bilo, toda še vedno tema. Za ograjami, za drevesi, za zidovjem ni je prah iskal zavetja in se koplčil v močno hrbenico, da kljubuje zračnim valovom, češ ne boste me več nosili, truden sem in tu ostanem. Res je izgledalo, kakor da bi se ves svet v prah spremenil. Ko sem se naslednji večer ponoči po obrazu pogladil, sem kar čutil hrapavost pečkene prahu in si mislil, nak, tukaj pa ne bom ostal, nazaj bo treba v Chicago.

Naslednje jutro je bilo ozračje malo bolj jasno, ampak še ni bilo videti odkod solne prihaja. Šele popoldne so pričeli prodirati solnički žarki. Burja je postajala vedno bolj krotka in oblaki prahu so pričeli polagoma izginjati. Bilo je upanje, da bo res kmalu bolje.

Prihajali so v vas sosedje, fantje in dekleta. Vprašali so me, kako se počutim v tem novem kraju. Rad bi bil kaj več pokritiziral čez te coloradske vremenske bogove, čez to prašno atmosfero, toda sem se bal, da jih s tem mogoče užalim. Stori sem se bolj pohlevnega in prilil zadovoljnega. Pripovedoval sem jim o mestu Chicagu, kako je veliko, o njegovih velikih in številnih parkih, o gledališčih, muzejih itd. Vsi so me vpraševali, če bom tukaj ostal. Odgovoril sem jim, da še ne vem. Le ostani tukaj, boš videl, da boš zadovoljen, so me nagovarjali. Kje so pa tiste vaše toliko opevane gore, o katerih sem večkrat slišal? Kaj jih ni nič na okrog? sem jih vprašal. Le počakaj, da se zjasni in jih boš videl. In še kako velike so, je bil odgovor.

Ko sem naslednji dan vstal, je bilo krasno jutro. Nič več prahu. Solnce se nam je prijazno smejalo in njegovi zlati žarki so obevali praznično preobleklo. V daljavi so se dvigale gore, ogrnjene s srebrnim, snežnim plaščem. Njih vrhovi so se lesketali, kot bi bili z biseri polikani, da sem jih kar občudoval. Spomnil sem se naših slavnih pesnikov in njih skladb — "Triglav", "Pastir", "Naše gore", "Na planine" itd. Najraje bi se bil dvignil in poletel nad te velike, katere sem videl v daljavi. Zbrali so se prijatelji okrog mene in jaz sem jim razodel moje želje.

Mladi fantje, korajžni in veseli, so bili takoj pripravljeni, da me popeljejo v kraj, ki je bil v priložnosti dosegel. Odpeljali so me do Royal Gorgeja, da si ogledam njegov most, ki je najvišji na svetu. Ta most je krasna naprava, še bolj pa je krasen, skoraj grozoten pogled z njega. Na dnu ob reki Arkansas teče železniška proga. Ob straneh se ne vidi nič drugega ko golo skalovje. Zraven mosta je napravljena močna vzpenjača. Kdor se hoče peljati po njej na dno, mora plačati 75c, za prekoračenje mostu pa 50c. Most je zgrajen za zabavo, ne za potrebo. Na vzhodni strani je veliko poslopje, v katerem prodajajo razne suvenirje ali spominko. Država Colorado dobi s temi in podobnimi napravami mnogo denarja, še več pa posamezne kapitalistične družbe, kajti radovedneži — turisti — prihajajo iz vseh delov Amerike.

Nazajgrede sem si nekoliko ogledal Canon City in Florence. Med potjo smo prepevali, da je bilo veselje. Tudi vriskati so znali ti mladi fantje, čeprav so bili vsi tukaj rojeni.

Tedenski odmevi
Anton Garden
"Lenin odgovarja občanu Gardenu"

Pod tem naslovom je stalinistični Napreč (Nazaj) nedavno prinesel članek Dragutina Gustinčiča, političnega komisarja Kominterne v Španiji, ki se je zatekel k — Leninu (zakaj ne k Stalinu?), da me podučí, ne o skrivnost njih "demokracije", marveč o potrebi totalitarne komunistične diktature.

Zame je bil ta prispevek, povratek k "leninizmu", veliko presenečenje. Mislim sem, da so fantje, ki prejemajo ukaze iz Moskve, popolnoma odpovedali vsaki diktaturi. Vsaj sami se proglasajo v njih tisku in besedi za največje pristaše "demokracije". Sam Gustinčič ki skrbi v Španiji, da se jugoslovanski prostovoljci ne okužijo s "trockizmom", marveč ostanejo zvesti borci "demokracije", je že nekaterih slovenskih listih v Ameriki priobčil več člankov, v katerih je kar gori za — "demokracijo".

Sploh danes vsi stalinisti gore z velikim plamenom za — demokracijo. Demokracija, demokracija, DEMOKRACIJA!!! Z vseh komunističnih strani ti buči na uho nič drugega kot ena sama velikanska — "DEMOKRACIJA". Na moreš drugega kakor vzklikati: Uboga demokracija! Kako strašansko te trpinčijo! Saj so se stalinisti iz same gorečnosti do demokracije v pravkar minuli kampanji združili z vsemi demokrati, z novodilskimi in burbonskimi in vneto agitirali za njih kandidate! Seveda za "zmago demokracije" in "poraz" reakcije!

V Ameriki, v Španiji, v Franciji, povsod se bore za nič drugega kot za samo — "demokracijo". (Mogoče jo je vsled tega vedno manj na svetu.)

Toda zdaj ti pa pride slovenski politični komisar Kominterne v Španiji in ti privleče macka iz žaklja, neki Leninov članek, v katerem oče povojnega komunizma in sovjetske Rusije zagovarja čim ostrejšo "diktaturo proletariata", 100%, totalitarno diktaturo komunistične stranke. Lenin v tej razpravi odločno odklanja vsako sodelovanje drugih delavskih in socialističnih skupin v diktaturi proletariata, oziroma "topost malomeščanskih demokratov, Černetova, Ceretelija, Martova z njihovim brbljanjem o enotnosti demokracije, o diktaturi demokracije, o splošno-demokratični fronti in podobnim neumnostim." In Gustinčič pravi, da ta Leninov nauk, ki je odgovoren za ves razkol v svetovnem delavskem gibanju in v veliki meri za ves razvoj fašizma (fašisti vsi baž so to teorijo osvojili stoodstotno), še vedno drži.

Torej je ves krik o "demokraciji" s strani naših — vseh — stalinistov nič drugega kakor pesek v oči vsej javnosti in najbolj gorostan blufanje delavskih mas! V enem žaklju "demokracija", v drugem totalitarna diktatura komunistične stranke! Ni čudno, če vladajo v delavskih vrstah vseh dežel babilonska konfuzija, kaos, demoralizacija in izgubljanje vere v končni cilj. Najprvo ga razdvojiš s totalitarno komunistično stranko, potem sodeluješ s fašisti (Nemčija) pri razbijanju delavskih in "socialfašističnih" organizacij, nakar se vržeš v naročje "ljudske fronte" kot največji zagovornik "demokracije", toda s sabo še vedno nosiš malho, v kateri imaš spravljeno "diktaturo proletariata" a la Rusija!

"Svaka sila do vremena!" Bogami! Kako se naj delavske mase, katerim je bila ruska revolucija pred 20 leti največji dogodek in up, orientirajo v pričo tega spretnega in skrajno falotskega jezuitstva? Kako naj strnejo svoje vrste v boju proti fašizmu in kapitalizmu, če jih z obrazom "demokracije" pod slepihni gestli goniš v tabor reakcije, na drugi strani, z drugim obrazom pa obetaš totalitarno komunistično diktaturo, ki je iz velike sovjetske Rusije napravila "pokopališče največjih delavskih upov," kot se je nedavno izrazil Eugene Lyons v New Leadru? In obenem še zatrdjaš, kot to dela omenjeni jezuitski listič, da nisi komunist niti pripadnik komunizma, marveč — "demokracije" — in še kakšne!

Omenim naj, da je ta stalinistični listič v isti številki prinesel članek "Radečana", v katerem bilča španske trockiste in "trockiste" in med vrsticami opravičuje stalinistične perestrojke (mnogo vodilnih "trockistov" so stalinisti v Španiji enostavno pomorili s svojo "čeko"), ker so bili za diktaturo proletariata in nasprotovali "demokratični fronti". Imale tole sliko: Eden politični komisar Kominterne pere "trockiste", ker so bili za diktaturo proletariata in nasprotovali "demokratični fronti" v Španiji, drugi komisar pa pere "občana" Gardna, ker se ne navdušuje za totalitarno komunistično diktaturo a la Rusija! (Ves listič pa seveda gori za "demokracijo"!)

(Dalje na 3. strani.)

Herman Engert, ki se je boril na strani španskih lojalistov. Engert je bil pridržan na Ellis Islandu ob povratku v Ameriko in bo morda deportiran v Nemčijo, odkoder je prišel v Združene države l. 1926.

Lloyd George, bivši angleški premier, se pogo varja z operatorjem poljedelskega stroja na svoji farmi.

Pred dvajsetimi leti
(Iz Prosvete z dne 8. novembra 1918)
Domake vesti. V Elyju, Minn., je umrlo sedem rojakov in rojakin za špansko influenco.
Delavske vesti. Stavka telefonskih nameščencev v Norfolk, W. Va., je bila končana z zmago.
Svetovna vojna. Revolucija v Nemčiji! Uporno vojaštvo je zasedlo Kiel in Schleswig. Uporniki so poslali na fronto delegate za premirje. Amerika pošlje živč v kose razpadle Avstrije.
Sovjetska Rusija. Nemški poslanik je pobegnil iz Moskve.

Vesti iz Jugoslavije

Smrtna nesreča s kolesom
V Zagorju ob Savi se je pri-
pela komaj 18 let stari Fanika
Romihovi smrtne nesreče. Njen
otac je rudar, zaposlen pri za-
gorskem rudniku, in zadnje ča-
se si je sezidal majhno hišico v
bregu nad kolonijo. Trboveljska
premogokopna družba je namreč
prednji dve leti začela dajati ne-
katerim rudarjem posojila 10 do
20 tisoč din s pogojem, da si se-
zidajo stanovanjsko hišico. V
centru zagorskega premogovne-
ga revirja, v Toplicah gradijo te
hišice največ v bregu nad koloni-
jo. Tam stoji ob stezah že le-
so številne majhne hišice, ki so s
jih delavi postavili sami: najnu-
je gradivo so kupili za izposojeni
denar, zidajo pa kar sami po si-
h. Nekatere so manjše, druge
večje, največkrat pa ima take
hišice le kuhinjo in sobo pa še
v podstrešju kakšno sobico. Ker
so te hišice začeli zidati ravno v
času, ko je Italija vodila vojno
v Abesiniji, so tej naselbini maj-
hnih, po domače sezidanih hišic
dali ime "Abesinija".
V tej Abesiniji si je zadnje
čase postavil hišico tudi rudar
Romih in prav te dni bi se dru-
tina morala preseliti vanjo. Dne
21. oktobra je morala Romihova
hčerka Fanika v Podstrane po
neke potrebščine, pa je vzela s
sabo kolo, dasi so jo doma sva-
rili, češ, da je pot strma. Toda
Fanika ni poslušala, vodila je ko-
le s sabo v breg, ko pa je posel
opravila, je sedla na kolo in se
apostila po strmi poti v dolino.
Dekle pa je bilo kratkovidno,
strmina prehuda, zavora je mo-
gote odpravila — srednj pot
je nenadoma izgubila oblast nad
kolesom in se prevrnila v obcest-
ni jarek. Priletele je v glavo na-
ravnost na podrtje deblo in konec
reže se ji je zapil skozi oko v
možgane. Dekle se je takoj one-
svetilo in poklicani zdravnik je
ugotovil smrt.
V nagli jezi ubil brata. — V
vasi Kladje nad železniško progo
pri Rajhenburgu je na svojem
posestvu gospodaril vdova Ro-
bek s svojima sinovima, 17 let-
nim Karlom in 21 letnim Jože-
tom. Oba sta bila pridna delav-
ca in mirna, nihče ne bi bil pri-
čakoval, da bo kdaj prišlo med
njima do bratovra. Zadnje čase
je bil Jože zdoma, Karel pa je
doma delal v vinogradu. Ko se
je zjutraj Jože vrnil domov, je po-
važil dva prijatelja s seboj v
domači vinograd in jima je dal
pijake. Ko je zvedel to brat Ka-
rel, se je razburil in odšel za
bratom v zidaničo in očital Jo-
žetu, da bo zdaj s tujimi ljudmi
popil, kar je on s trdim delom
pridelal. Ko je Karel vse razbur-
jen odšel, je stopil brat za njim,
da bi ga potolažil. Toda Karel je
v nagli jezi potegnil nož in ga za-
bodel bratu v srce, da se je ta
zgrudil in v nekaj minutah iz-
krvavel. Obdukcija je ugotovila,
da je bila rana absolutno smrto-
nosna. Karel je po dejanju po-
begnil neznan kam in ga še
nišejo. Lahko da je spoznal gro-
zo svojega zločina in si sam vzel
življenje.

Vlomilca Zavrla so prijeli
Dolina okrog Stične in St. Vi-
da na Dolenjskem mora biti kaj
pripravna za vlomilce in roparje,
kajti pred mesecem so prijeli
tamkaj dolgo iskanega vlomilca
Kodra, natanko mesec dni kas-
neje, 21. oktobra pa so v tamo-
šnji okolici prijeli vlomilca Pol-
deta Zavrla. In tudi pri tem u-
spesnem lovu se je izkazal Drak-
slerjev Stanko s Primškovega,
kakor je tudi pomagal prijeli
Kodra.
Po aretaciji Jožeta Kodra so
se namreč tatvine in vloni vr-
stili na Dolenjskem kar naprej.
Orožništvo je bilo prepricano, da
imate te vlome na vesti dolgo
zasledovana Anžur iz Zadobrove
pri Ljubljani in Polde Zavrl iz
Gresja v okolici Sv. Križa pri
Lutji.
Zavrl je že star grešnik. Pri
nekem peku pri Sv. Križu, kjer
se je učil, je začel s krajo in se
nato s celo skupino tatov lotil
vlomilkega posla na Štajerskem.
Tam so ga s pajdali prijeli in
v Mariboru je bil Zavrl obsen-

dajalec v tej trgovini. Seveda
pa je imel svoje pomagače in
ljudi, ki so blago kupovali in pro-
dajali dalje, tako da je v to afe-
ro zapletenih doslej že 18 oseb,
ki so po večini že v zaporu in vo-
di sodišče vestno preiskavo pri
njih. Ukradeni blago predstav-
lja vrednost okrog 57.000 din!

Smrtna nesreča s motociklom
V ljubljanski bolnišnici je 19.
oktobra podlegel 28 letni Frane
Pavlovnik, poslovodja manu-
fakturne trgovine Logar & Ka-
lan iz Kranja. V nedeljo 16. ok-
tobra se je s motociklom od-
peljal v Ljubljano, pred St. Vi-
dom pa je zagledal pred sabo
skupino biciklistov, zaradi česar
je hotel zmanjšati brzino svoje-
ga motorja. Ker pa je zavrl pre-
naglo, se je motorno kolo zavre-
telo na cesti in vrglo Pavlovni-
ka v obcestni steber in jarek. Ob-
ležal je s hudimi poškodbami na
glavi in z zlomljeno nogo. Neki
avtomobilist ga je takoj naložil
v svoj avto in odpeljal v ljub-
ljansko bolnišnico, kjer pa je
mladi poslovodja tretji dan umrl.
Pavlovnik se je v trgovini
Logar & Kalan izučil za trgo-
vskega pomočnika, potem je sto-
pil v službo k veliki čevljar-
ski industriji Bata na Borovem in
postal s svojimi zmožnostmi
nadzornik vseh Batovih podru-
žnic v Sloveniji. Pred tednom pa
je to službo pustil in šel spet k
tvdriki Logar & Kalan, da se zno-
va uvede v to službo in nato sam
odpre svojo trgovino. A že po
petih dneh službe se mu je pri-
petila smrtne nesreča.

Ljubico obstrelili, sebe ubil
V ljubljanski Rožni dolini se
je ljubezen neke omožene žene
do mladega tapetnika, zaposlene-
ga pri ljubljanski pošti, konča-
la s strašno tragedijo. Ljubimec
jo je hotel ustreliti, nato pa je
ustrelil sebe.
Gre za 28 letnega tapetnika
Antona Jenka in 27 letno Kristi-
no Z., ženo brivskega mojstra Z.
v Rožni dolini. Pogosto sta se
shajala, se obiskovala pri skup-
nih znancih, zaradi nastopa va-
ranega moža pa je Jenko sklenil
ubiti njo in sebe. Že nekaj dni
je popival in grozil, streljal po
gostilnah pijan v mize in strop.
Dne 19. oktobra zvečer pa je šel
na obisk k nekemu svojemu pri-
jatelju. Tja je prišla tudi briv-
čeva žena in dobili so vino na
mizo. Okrog pol 11. zvečer je pri-
šel brivec Z. pod okno in potkal
nanj. Pozval je svojo ženo, naj
gre z njim domov. Žena je hote-
la slediti možu, toda Jenko je
skočil za njo, jo potegnil nazaj
v kuhinjo, potegnil revolver in
hotel ustreliti Z.—jevo ženo v
glavo. Prvi strel je ženo podri-
l na tla. Jenko je nato še sebi po-
gnal kroglo v glavo. Oba so takoj
odpeljali v bolnišnico, kjer je
Jenko kmalu po prevozu umrl. O
poškodbah Z.—jeve žene pa so
zdravniki ugotovili, da ni smrto-
nosna, ker jo je strel zadel samo
v tilnik. Njeno stanje se je že
čez noč zboljšalo in bo najbrže
ostala živa.

Nesreča očeta osmih otrok. —
V Poljčanah se je pripetila smr-
tna nesreča, katere žrtev je po-
stal 48 letni posestnik Ivan
Knez. S kolesom je zavozil v dr-
veči avto in je bil takoj mrtev.
Zapustil je vdovo in osem otrok!

Delodajalec
Sodnik: "Kaj je vaš posel?"
Obtoženec: "Delodajalec!"
Sodnik: "Kakšen delodaja-

Glasovi iz nasebin
(Nadaljevanje s 2. strani.)
Če bi nas naši gospodarji ne po-
trebovali za nadaljnja dela, bi
nam prav gotovo še tega ne dali.
Ako se delavec ali skupina de-
lavcev drzne vprašat za malč
večji kos kruha, so jim takoj
pripravljeni lakoto pomiriti s
krogami iz strojnice, kakor so
jih dobile žrtve v Ludlowu dne
20. aprila 1914. Tako plačilo so
prejemali mnogi drugi pred nji-
mi. In prav tako je še danes. Da
se tako dogaja, smo si sami de-
lave največ krivi, ker se noče-
mo politično organizirati. Ni do-
volj, ako se organiziramo samo
strokovno, v postavo daje in dru-
ge vladne urade pa pošiljamo
nam nasprotno ljudi, izdajalce
delavskega razreda. Prva naša
sveta naloga bi morala biti, da
se o vsem tem bolje poučimo in
da postavimo na branik poštene
in iskrene ljudi iz naših vrst. Ti
naj bi bili straža, ki bi nas ču-
vala pred sovragi. Taka straža
bi nikdar ne dopustila, da bi nad
nas poslali razbojnika s strojni-
mi puškami. Pošiljal bi nam
naklonjene učitelje, ki bi poma-
gali usmeriti delavsko maso na
prava pota, na pota, ki vodijo v
srečo in blagostanje za vso člo-
veško družbo vsega sveta. — To-
da naj se povrnem nazaj k po-
tovanju.

Od rudarskega spomenika v
Ludlowu smo se vozili dalje.
Willie, Stefi in Rozi so prošli
mater, mojo sestro, naj jim do-
voli, da si ogledajo premogars-
ko naselbino Remel, v kateri
so se rodili in odrasli. Pod na-
selbino je dipel, zraven njega
mala lesena hišica, v kateri živi
prirozen Nemec. Sestra je pri
njem izstopila, nam pa dovolila,
da gremo naprej. Ona nas bo
tukaj počakala.

Willie je pogledal avto po raze-
rani dolini med skalovjem. To
naselbino sem videl pred 14 le-
ti. Takrat je bilo v njej precej
ljudi, delali so prilično dobro in
tudi zaslužili. Sedaj je vse mr-
tvo. Izgleda kot v vojni razbiti
pokopališče. Tu in tam se vidi
nekaj opaljenih parobkov, med
njimi par razbitih bajt, v kate-
rih živi še nekaj Mehikancev.
Vprašal sem, kako živijo tukaj.
Povedali so mi, da delajo včasih
en dan na teden in da dobijo
nekaj podpore ali relifa.

Med ogledovanjem so mi na-
ši pripovedovali, kako je bilo
znanje tam lušno, ko so se kot
otroci tam igrali. Kazali so pe-
čine. Res lušno je bilo. Vsi trije
so se izrazili, da bi še radi tam
živeli. Nič se jim nisem čudil,
čeprav se je meni vse zdelo, kot
pozabljen zverinjak. Vedel sem,
da so si ohranili živ spomin na
svojo radostna, brezskrbna,
srečna otroška leta.

Vrnili smo se, pobrali sestro
oziroma mater in zopet naprej.
V Trinidadu smo obiskali njih
in sedaj tudi meni znane prija-
telje. Mnogo smo si imeli pove-
dati. Vprašal sem jih kako je z
delom. Povsod je bil žalosten od-
govor. Delajo en dan ali dva na
teden — ali pa tudi na mesec.

lec? Delodajalec je več vrst."
Obtoženec: "Jaz sem, gospod
sodnik, vaš delodajalec! Če bi
mene in meni podobnih ljudi ne
bilo na svetu, bi vi ostali brez
posla..."

Pogled na množico, ki se je zbrala ob otvoritvi kanala ob reki Colorado, po katerem bo tekla voda iz federalnega jezera in namakala zemljo v južni Californiji.

Ne vemo, kaj bo z nami, če bo
tako šlo, so tožili. Pohvalili so
se le s tem, da imajo dobro pit-
no vodo in čist zrak. Ogledal
sem si še malo mesto, ki leži med
visokimi hribi, a je precej čisto
in prijazno. V poletnem času se
v njem ustavi veliko turistov.
Odvisno pa je od premogarskih
naselbin, katerih je v tistem
kraju veliko. Tamkajšnji fantje
in dekleta so se opravičevali na
plesišče, mi pa domov.

Naslednje dneve med tednom
sem se zopet vozil z novo
družbo in v nove kraje. Ob ne-
deljah sem se vozil največ z
br. Blažem Kirnom in njegovo
družino. On je blaginjak dru-
štva Orel št. 21 SNPJ. Njegov
avto se je večkrat ustavil pred
mojim stanovanjem. Vselej se
je veselo prismejal in vprašal:
No, Toni, greš z nami? Kam
pa? Ehmalo na sprevoz. Hm, ni
bilo treba dvakrat reči, že sem
sedel v njegovem ševiju zraven
njegove smehljajoče hčerke Zo-
re in sina Rajkota. Rajko je šo-
firjal, podil avto ko sto vravog.
Starejša sta pa zadaj modrovala,
da nam je bil kratek čas. Tu-
di moja sestra je bila med nji-
ma. Naenkrat smo bili v Colo-
rado Springsu.

Ta kraj z okolico imenujejo
"Dolino rajskih bogov". Mesto
je zelo čisto z modernimi po-
slopji, parki, drevoredi. Najbolj
se mi je dopadlo zdravilišče za
jetične. V vzhodni hriba stoji
pod košatimi drevesi male, o-
krogle hišice, podobne turčkom.
V teh turčkih stanujejo posa-
nežno bolniki. Vse na okrog ra-
ste lepo negovana, gosta, zelena
trava. Od daleč izgleda vse sku-
paj kot velika čebelarja.

Peljali smo se dalje v Vrt bo-
gov. Mrs. Kirn me je opozorila,
da bom sedaj videl "šif". Kak-
šen šif? Veliko skalo, podobno
ladji. In že smo bili pri nji. Sto-
ji pod razburkanimi valovi, spre-
daj nekoliko dvignjena, kakor bi
hotela naskočiti valove. Na "kro-
vu", ki je ograjen z železno o-
grajo, je stalo več seb. Res je
bila lepa slika, ampak dimnike
sem pa le pogrešal. S tem je bi-
lo našega ogledovanja konec in
odšli smo domov.

Naslednje nedeljo zpet pride
br. Kirn. No, kam gremo, Toni?
Me vpraša. Kam pa zopet? Ne
vem, ampak bomo že kam pri-
šli. Hitro prisedem. Rajko že

podl proti Colorado Springsu, in
še dalje, gor v hribe, okrog
Pikes Peak v Cripple Creek in
Victor. Cripple Creek je 9000
čevljev nad morsko gladino. V
okolici je več zlatih rudnikov.
Če bi sodil po odprtih žrelih, ki
se vidijo vse na okrog, bi mislil,
da ima vsak delavec svojo maj-
no.

Kako smo se nadalje imeli ti-
ati dan in kaj vse videli ter se
vozili okrog nevarnih prepadov,
ne bom opisoval, kajti vzel bi
preveč prostora. Naj povem, da
s tem še ni bilo konec naših iz-
letov. Nadaljevali so se vse po-
letje v mnoge, precej oddaljene
in zanimive kraje. Bojim se, da
ste se me čitatelji že naveličali,
zato je bolje, da končam.

To sem napisal valed tega, ker
mi mnogi prijatelji pišejo in
vprašujejo, kod hodim, kaj de-
lam in kako se imam. Iz tega
bodo že razvideli, kako se imam
in tudi kod hodim. Če pa še po-
vem, da za svoj vsakdanji kruh
prodajam raznovrstno dobro pi-
jačo, s tem tudi povem, kaj de-
lam. Anton Medved, 121.

Roosevelt ovira kongresno preiskavo?
Washington, D. C., 5. nov.—
Martin Dies, načelnik kongres-
nega odseka, ki preiskuje ne-
ameriške aktivnosti, je obdržal
Roosevelta oviranja preiskave.
Dejal je, da priče nočejo nasto-
piti pred odsekom, odkar je Roo-
sevelt napadel člane odseka in
jim očital nepoštenost v vodstvu
preiskave. Dies je moral zaradi
tega ustaviti zaščitanje o sede-
ših staveh v državi Ohio.

Tedenski odmevi
(Nadaljevanje s 2. strani.)
Kar se dogodkov v sovjetski
Rusiji tiče, je zgodovina zad-
njih 20 let dokazala, da je bil
"malomeščanski demokrat"
Martov, teoretik ruskih manj-
ševikov, veliko temeljitejši mar-
kisti kot pa Lenin ali Trocki.
Njegove teorije so danes čudo-
vito sveže in dokazane. Če bi
bila ta dva očeta Sovjetske uni-
je pri ustanavljanju novega,
revolucionarnega delavskega re-
žima poslušala Martova, bi so-
vjetska Rusija ne gasila v ta-
kih zabodah in ne bi morila svo-
jih očetov, kakor jih ni moril
še noben režim v zgodovini na-
rodov. Tudi svetovno delavstvo
bi skoraj gotovo ne bilo razdvo-
jeno in se klatlo v civilni vojni,
kot to dela zadnjih 20 let in
konca še ni na vidiku. Tudi
njena mogočna in izborna o-
premljena armada bi ne bila de-
moralizirana v najkritičnejši
dobi človeštva valed eksekucij in
"čistk" generalov in častnikov
(neki francoski general pravi,
da je zadnje čase izginila ena
tretjina ruskih generalov in po-
lovica častnikov, skupaj okrog
30.000 poveljnikov rdeče ar-
made).

In kaj je "malomeščan" ali
"občan" Martov propagiral ob
ustanavljanju prve delavske
države na svetu? Z boljševidi je
plediral za ustanovitev diktatu-
re proletariata v obliki delavske
demokracije, to je za ustanovi-
tev režima, v katerem naj bi
sodelovali vsi delavski elementi,
vse stranke, ki propagirajo so-
cializem in socialno revolucijo.
To bi bila diktatura delavskega
razreda v širokem pomenu be-
sed brez totalitarne diktature
te ali druge stranke. Toda Le-
nin in Trocki sta nagnala Mar-
tova in njegove pristaje za "bur-
žujem, ki blebetajo gorostasne
neumnosti" in jih poglajali v —
prognanstvo.

Poznejši dogodki v Rusiji,
predvsem "čisti" "trocki-
stov" (starih boljševikov in njih
učencev med novo generacijo),
razdor in civilna vojna med sve-
tovnim delavstvom — vse to je
le logična posledica največje za-
blode boljševizma: ustanovitev
totalitarne komunističnega re-
žima, ki ne tolerira nobene dru-
ge delavske skupine, nobene
druge misli kot svoje in nobe-
ne demokracije. Posledica so
krvave "čistke", ki ne prizana-
šajo niti največjim včerajšnjim
boljševičkim bogovom in pol-
bogovom, razdor, anarhija in
civilna vojna med delavstvom
sveta in končno vračanje v ta-
bor reakcije.

Ne, fantje, vaša "demokrati-
ja" in vaša "diktatura proleta-
riata" ne bosta nikogar prese-
pili razen le velike naivneže. Si-
gurno ne reakcije.

Skupina raznaševalcev telegramov pri Postal Telegraph Co. in Western Union, katerim je bila tedenska plača zvišana na \$11 na podlagi federalnega meznega zakona.

